

justitieministeriet publikation, 6/73) og senere et udkast til proposition med forslag til lovgivning om slægtsnavne. Om ægtefællers slægtsnavn foreslås regler, der i hovedsagen svarer til forslaget i den svenske betænkning. Med hensyn til børns slægtsnavn foreslås regler, der stort set svarer til den norske lov og de i Sverige foreslåede regler, idet fristen for anmeldelse af slægtsnavn dog foreslås fastsat til 2 måneder.

Justitsministeriet forventer at fremsætte lovforslag i slutningen af 1980.

3. For at tilvejebringe øget ligestilling mellem mænd og kvinder og mellem børn i og uden for ægteskab fremsatte medlemmer af det radikale venstre i foråret 1980 et forslag til ændring af navneloven (lovforslag nr. L 185 af 25. marts 1980). Efter forslaget skulle hver ægtefælle ved indgåelse af ægteskab beholde sit hidtidige slægtsnavn, medmindre ægtefællerne over for vielsesmyndigheden erklærede at ville føre enten mandens eller kvindens navn som fællesnavn. Med hensyn til børn gik forslaget ud på en ligestilling af børn i og uden for ægteskab. Børn skulle ved fødslen have forældrenes navn. Hvis forældrene havde hver sit navn, skulle barnet have det af forældrenes slægtsnavn, som forældrene i fællesskab bestemte sig for.

Under 1. behandlingen af forslaget i folketinget (Folketingstidende 1979-1980 (2. samling), sp. 8419-8434) udtrykte alle ordførere sympati for forslaget, selv om det fra forskellig side blev anført, at der var en række dels principielle, dels tekniske og administrative spørgsmål, der nærmere måtte overvejes. Under behandlingen i retsudvalget meddelte justitsministeren, at han i efteråret 1980 agtede at fremsætte et forslag til ændring af navneloven, der byggede på principperne i det radikale venstres lovforslag.

4. Hensigten med det foreliggende lovforslag er først og fremmest at skabe navneretlig ligestilling mellem mænd og kvinder og mellem børn i og uden for ægteskab. Endvidere foreslås ændringer af enkelte andre bestemmelser, som i praksis har givet anledning til problemer, samt nogle administrative forenklinger vedrørende behandlingen af sager om navneforandring. I øvrigt tilsigter lovforslaget ikke at ændre det gældende navneretlige system. Da de foreslåede lovændringer berører hovedparten af navnelovens bestemmelser, har justitsministeriet imidlertid fundet det mest hensigtsmæssigt at udarbejde en ny lov om personnavne.

a. For så vidt angår *børns* navn skelner den gældende navnelov som nævnt mellem børn i og uden for ægteskab. Et ægtebarn får efter § 1 sin fars navn, men kan dog ved anmeldelse til ministerialbogen antage sin mors pigenavn. Er barnet født uden for ægteskab, får det ifølge § 2 sin mors efternavn, men kan dog ved anmeldelse til ministerialbogen få faderens navn, hvis faderskabet er fastslået.

Efter lovforslaget gælder samme regler for børn i og uden for ægteskab. I § 1 foreslås det, at et barn ved fødslen får forældrenes navn, hvis de har samme efternavn. Hvis de ikke har samme navn, kan forældrene eller den, der har forældremyndigheden, vælge, om barnet skal have faderens eller moderens efternavn.

Efter den gældende navnelov får børn automatisk et efternavn ved fødslen. Dette vil efter forslaget ikke længere være tilfældet, når forældrene ikke har samme efternavn. Det er i disse tilfælde nødvendigt at sikre, at barnet får et efternavn. Ganske vist har efternavnet på grund af indførelse af personnumre ikke længere den samme betydning som identifikationsmiddel i forholdet til det offentlige, men hensynet til barnet selv taler for, at der sikres barnet et navn.

Det foreslås derfor, at forældrene – eller den af dem, der har forældremyndigheden – senest 1 år efter barnets fødsel skal anmelde et efternavn for barnet til ministerialbogen eller få barnet navngivet ved dåb. Fristen svarer til den gældende frist for anmeldelse af fornavn. For Sønderjylland skal der efter forslaget § 17, 2. pkt., være mulighed for at fastsætte en kortere frist, jfr. bemærkningerne under punkt 4 e. Da der kan forekomme tilfælde, hvor denne frist ikke overholdes, måske fordi forældrene ikke kan blive enige, er det efter justitsministeriets opfattelse hensigtsmæssigt at have en »tilbagefaldsregel«, der tager stilling til, hvilket efternavn barnet skal have i sådanne undtagelsestilfælde. Det bliver her nødvendigt at vælge mellem faderens og moderens navn. For børn i ægteskab taler intet isoleret set for at vælge den ene af forældrenes navn frem for den anden. For børn uden for ægteskab må moderens navn nødvendigvis anvendes som tilbagefaldsregel, da faderskabet ikke altid vil være fastslået inden 1 års-fristens udløb. Valg af moderens navn som subsidieret regel gør det muligt at stille børn i og uden for ægteskab lige.

På denne baggrund foreslås det, at barnet i tilfælde, hvor forældrene ikke har samme efternavn, får moderens navn, hvis navngivning ikke sker senest 1 år efter fødslen.